

Venner i liv og død.

Der var en gang to karer, som var saa gode venner at de svor hverandre til at de skulde ikke skilles, hverken i liv eller i død. Den ene blev ikke gammel, før han døde, og en stund efter fridde den andre til en gaardmandsjente, fik hende til kjæreste og skulde gifte sig. Da de bad til bryllups, gik brudgommen selv til kirkegaarden, der vennen laa, banked paa graven og ropte paa ham. Nei, han kom ikke. Han banked igjen, og han ropte igjen; men der kom ingen. Tredje gangen banked han haardere, og ropte høiere at han skulde komme, saa han kunde faa snakke med ham. Langt om længe hørte han det rusled, og endelig kom dødningen op af graven.

»Det var godt du kom nu,» sa brudgommen; »jeg har staat længe her og banket og ropt paa dig.»

»Jeg var langt væk herfra,» sa dødningen, »saa jeg hørte det ikke rigtig skjellig før den sidste gangen.»

»Ja ja, idag skal jeg staa brudgom,» sa gutten, »og du mindes vel vi snakked om det før, at vi skulde følges og komme i brylluppet til hverandre.»

»Jeg mindes det,» sa dødningen, »men du faar stanse et grand, saa jeg faar flidd og stelt mig lidt; jeg er ikke klædt til at komme i bryllupsfølge.»

Gutten havde lidet tid, for han skulde hjem til selskabet, og de skulde snart til kirken; men saa maatte de give lidt taal og lade den døde faa et værelse for sig selv, som han bad om, saa han kunde pudse sig og komme i kirkepynt som de andre, for han maatte være med i kirken.

Ja, dødningen fulgte ham baade til kirken og fra kirken, men da det led saa langt ud i brylluppet at de havde taget kronen af bruden, vilde han reise. For gammelt kjendskab og venskab vilde brudgommen følge ham til graven igjen. Som de gik til kirkegaarden, spurte brudgommen om han havde set mangt merkeligt, eller sligt som kunde være gildt at vide.

»Ja, det har jeg,» sa dødningen; »mangt og meget har jeg set,» sa han.

»Det skulde være rart at se,» sa brudgommen; »jeg skulde have hug til at slaa lag og faa se det, jeg og,» sa han.

»Det kan du nok,» sa dødningen; »men det kan komme til at vare en stund du blir borte.»

Det fik saa, mente brudgommen, og fulgte med igjennem graven. Men før de gik ned i graven, tog dødningen og flekked en græstorv af kirkegaarden og la paa hodet af gutten; det bar langt bort igjennem stummende mørke, kjærr og myrlænde, til de kom til en stor svær port, som lukked sig op, da dødningen rørte ved den. Indenfor den tog det ligesom til at blive lysere, i forsten som maaneskin, men til længer de kom, til lysere blev det. Langt om længe kom de frem ensteds hvor der var slige grønne bakker med gildt fedt græs, og der gik en stor buskap som drev paa og aad; men alt den aad, saa kjørne stygge, tomme, og usle ud.

Alle undred sig over denne skikkelsen, som gik der og saa ud som en folkeskræmme.

»Hvad skal dette være for noget?» sa gutten som var brudgom, »at de er saa magre og ser saa ilde ud, endda de æder som de havde betaling for det?»

»Det er en lignelse paa dem som aldrig kan faa nok, om de faar og skraber sammen aldrig saa meget,» sa den døde.

Saa reiste de langt og længer end langt, til nogen fjeldbeiter hvor der ikke var andet end bare knauser og skarvefjeld med en og anden liden græsplek iblandt. Her gik der en stor buskap med dyr, som var saa vakre og fede og blanke saa det skinte i dem.

»Hvad?» sagde brudgommen; »disse som har saa skrint beite og endda ser saa godt ud, hvad er det for noget?»

»Det er en lignelse paa dem som er velnøide med det vesle de har», sa dødningen.

Saa gik de langt og længer end langt igjen, til de kom til et stort vand. Der var det saa lyst og saa blankt at brudgommen ikke taalte at se paa det.

»Nu faar du sætte dig her du, til jeg kommer igjen,» sa dødningen; »nu blir jeg borte en stund.»

Dermed reiste han afsted, og brudgommen satte sig ned, og som han sad, rendte søvnen paa ham, og det var som alt blev borte for ham i en tryk og fast søvn.

Om en tid kom dødningen igjen.

»Det var bra, at du blev siddende, saa jeg finder dig igjen her,» sa han. Men da brudgommen skulde lette paa sig, var han overvokset med mose og busker, saa han sad ligesom i et kvistebol. Da han havde greiet af sig dette, reiste de tilbage, og dødningen fulgte ham samme vei lige til graven. Der skiltes de og sa farvel til hverandre, og da brudgommen kom op, gik han bent hjem til bryllupsgaarden. Men da han kom frem did han syntes det skulde være, kunde han ikke kjende sig igjen. Han saa sig om paa alle kanter, og han spurte alle han mødte; men han fik hverken hørt eller spurt brud eller bryllup eller slegt eller forældre, ja

han fik ikke spurt nogen som han kjendte. Alle undred sig over denne skikkelsen som gik der og saa ud som en folkeskræmme. Da han ikke kunde finde nogen han kjendte, tog han veien til presten og fortalte ham om skyldfolkene sine, og hvordan det gik til den tid han stod brudgom, og om at han var gaat bort i brylluppet. Presten vidste ingen ting om det, men da han havde ledt igjennem de gamle kirkebøgerne sine, saa fandt han ud, at brylluppet havde staat for lang, lang tid tilbage, og de folkene han talte om, havde levet for fire hundrede aar siden.

Efter den tid var der vokset op en stor, svær ek i preste-gaarden. Da han fik se den, kløv han op i den og vilde se sig om; men gammelen som havde siddet i himmerige og sovet i fire hundred aar og var kommet hjem igjen, kom ikke vel ned af eken. Han var støl og stiv, som rimeligt kunde være, og da han skulde ned igjen, fomlede han, saa han faldt, brækked nakkebenet og slog sig ihjel.